

Múlt hónapban írtam, hogy nagyon sok gondot okoz a szakkifejezések használata, egyrészt a kezdőknek, hiszen számukra az új területet még nehezebb megismerni, ha új, az élet más területeiről sem ismerős szavakat kell megtanulniuk, másrészt pedig a gyakorlott szakemberek számára is, hiszen aki például egy angol szakkönyvből tanulta a hálózattfelügyelet alapjait, hiába van tisztában a NAT vagy a masquerading fogalmával, vakargathatja a fejét, hogy mit is jelent a *címfordítás* vagy az *álcázás*.

Örömmel fogadtam leveleiteket, véleményeitek a szótárról, igyekszünk ezt az oldalt rendszeresíteni. Természetesen nehéz feladatról van szó: egy-egy kifejezéshez például mi magunk találtunk ki magyar megfelelőt, másokat hosszú-hosszú évek óta használja a szakma, ilyen például az *adatsín* kifejezés a databus helyett, vagy az *ismétlő* a repeater helyett.

Külön örültem, amikor a *helyőrrel* kapcsolatban kaptam véleményt. Igaz, nem az én „gyermekem” – először *Borai János*-tól hallottam, és nagyon tetszik. Nem tudom, hogy húsz év múlva nyugodtan használják-e, vagy – ahogy a nyelvújítás alatt rengeteg értékes szó mellett készült egy-két borzalmat szokták használni – elretentő példaként lengetik majd a lurkók szeme előtt. Remélem, azért akad majd olyan szó is, ami szakmai és nyelvi szempontból is megállja a helyét, sőt még a tanárok is megkedvelik, mert bár gyakran lekicsinylik a tanárok szerepét e szempontból, éppen a számítástechnikával való ismerkedés időszaka hagy mély nyomot.

És továbbra is vannak a kemény diók. Ilyen például a *globális-lokális* páros. Annak ellenére, hogy a lokális elfogadott párja a helyi (akár hálózatról, akár változóról, vagy bármi másról legyen szó), a globálishoz már nem találunk olyan könnyen párt. Sokszor használják az átfogó, a teljes hatókörű, a mindenhol látható vagy éppen a közismert szavakat, ezek közül a változókra nehezen mondhatnánk akármelyiket is.

Vagy ott van az *orientált* szó, melynek jelentése irányult, központú, esetleg alapú lehet. Hosszú viták folytak már e szó körül, sokan más értelemben használják, például az objektumorientált külön gond, ugyanis, ahogy erre rávilágítottak vitapartnereim, önmagában is ellentmondásos szakszó. Sajnos, ez egy olyan kulimász, amiben nem lehet

egy pillanat alatt rendet teremteni, de remélem, hogy előbb-utóbb letisztulnak a jelentések.

Lássuk tehát az e havi adagot, és továbbra is várom mindenki véleményét, ötleteit a *Szy.Gyorgy@linuxvilag.hu* címre!

absztrakció – elvonatkoztatás.

abstraction layer – elvonatkoztatási réteg; van, aki rövidít és az elvont szót használja.

address translation (NAT) – (hálózati) címfordítás; az egyik általános felhasználási területe az álcázás.

administrator – rendszergazda, felügyelő, üzemeltető stb.; lásd még network administrator.

array → lásd a telepnél.

bridge – híd (két – akár különböző típusú – hálózatot összekötő gép).

cache – gyorstár; sok értelemben használják; lényege, hogy olyan ideiglenes tároló, ahonnan gyorsabban érhető el valamilyen távoli erőforrás, amennyiben többszöri elérésre kerül sor.

cluster → lásd a telepnél.

critical – kényes, fontos, elsődleges, alapvető; sajnos gyakran a kritikus szót használják, többnyire hibásan. Néha különösen nehéz lefordítani, például a mission critical device többnyire „a feladat kulcseszköze”, vagy a „kitüntetett fontosságú eszköz” fordítást adják.

directive – irányelv, meghatározás; fordítóprogramoknál használatos például, bizonyos műveletek elvégzésének mikéntjét szabályozó beállítás.

directory service – címtárszolgáltatás; ilyen például az LDAP, de van címtármegoldása a Microsoftnak vagy a Novellnek is.

farm → lásd a telepnél.

gateway – (hálózati) átjáró.

handheld machine – lásd PDA.

interface – illesztő, illesztőfelület, felület, csatoló; nagyon sok értelemben használják.

kernel – rendszermag vagy röviden mag.

masquerading – álcázás.

mount – befűz; távoli fájlrendszereket fűzünk be a helyi rendszerfába, ezután a felhasználók ugyanúgy használhatják (megkötések mellett), mintha helyi fájlrendszer volna. Ellenművelete a kifűz vagy lecsatol.

network administrator – hálógazda; van, hogy hálózati rendszergazdának vagy viccesen hálófelügyelőnek hívják.

PDA – tenyérgép; egy fiatal ága a gépek családfájának, nap mint nap találunk ki új kutyúket, és mivel a piacról élnek,

a gyártó mindegyik termékére kitalál valami új nevet. Lényegében a zsebtitkárok, a kézigépek, a marokgépek, a zsebnoteszkek és az egyéb nevek mind ezt a kategóriát jelölik.

plugin – bővítmény.

point of sale device – eladási pont?

process – folyamat.

regex – lásd: regular expression.

regular expression – szabványos kifejezés; van valakinek találó rövidítése, olyasmi, mint az angolban a regex?

repeater – (hálózati) ismétlő, jelismétlő.

route – útvonal.

router – útválasztó.

routing table – útvonaltábla.

session – munkamenet.

shell script – héjprogram, parancsfájl.

site – telephely, webhely; több értelemben használt szó, igazából rövidítés. Magyarul a „hely” rövidítés értelemzavaró, ezért gyakran a hosszú változatot használjuk.

socket – foglalat.

stuff – töm; e havi „csodabogarunk”, jelentése: valamilyen eredetanyag (például egy képlemez) lementése a gépre egy kívánt formátumban. Mind az angol, mind a magyar szó szlengkifejezés (forrás: BME kollégiuma).

telep – több gépből felépített rendszer, mely egységes adatfeldolgozóként képes működni. Gyakran használnak telepeket nagy számításgépnél feladat – például grafikai leképezések, csillagászati vizsgálatok, matematikai kutatások – elvégzésére. Telepeket felépíthetnek fűrtözéses módszerrel is (array, matrix stb.), amikor az egyes elemek nem rendelkeznek önálló erőforrásokkal (saját memória, háttértár stb.), vagy önálló gépek különböző típusú összekapcsolásával (cluster, farm stb.).

thread – szál.

toolkit – eszköztár.

tunnel – alagút; hálózati megoldás, mikor egy protokollal működő kapcsolatban kiépítenek egy beágyazott átviteli lehetőséget, mely akár más típusú protokollt használ. Például A-ból kell E-be juttatni IPX-forgalmat, A-B-C-D vonalon, de C és D közötti kapcsolat csak IP-protokollal használható. Ekkor C és D között felépíthetünk egy IP alatti IPX-alagutat, mely képes ellátni az igényelt feladatot.

unload – az egyik „kemény diónk”.

A load szót mindenki betöltre fordítja, ennek ellenművelete lehet az ürítés vagy az eltávolítás (például egy modul ürítése a memóriából).

version – változat.